

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN CICHOSZ

KGP-4100-001-11/2014
P/14/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2013 r. w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Edyta Kosiarz, gł. specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr 88419 z dnia 31 stycznia 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Państwowa Agencja Atomistyki ¹ , ul. Krucza 36, 00-522 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Janusz Włodarski, Prezes Państwowej Agencji Atomistyki.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena	Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie ² wykonanie budżetu państwa w 2013 roku w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki.
Uzasadnienie oceny	Zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2013³ dochody w części 68 zostały zrealizowane w 101,5%. Były one rzetelnie ewidencjonowane oraz terminowo przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa. W PAA rzetelnie zaplanowano oraz w sposób celowy i gospodarny zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 152 213,3 tys. zł. W związku z decyzją o zmianie harmonogramu wydatków w § 4540, PAA zaoszczędziła 525 tys. zł na wydatkach związanych z uiszczaniem składek członkowskich do organizacji międzynarodowych. Kwota ta została zablokowana przez Prezesa PAA. Ocena została sformułowana na podstawie wyników kontroli 91,9% wydatków zrealizowanych w części 68 oraz badania wiarygodności ksiąg rachunkowych i poprawności zapisów (dowodów) w księgach rachunkowych. Pomimo błędu systemowego w ewidencji księgowej (stwierdzonego w toku kontroli), sprawozdania zostały sporządzone rzetelnie i terminowo.

III. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego	Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r., kontrola dochodów budżetowych w części 68 – Państwowa Agencja Atomistyki została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych. W ustawie budżetowej na 2013 r. z dnia 25 stycznia 2013 r.⁴ dochody budżetowe w części 68 zaplanowano w wysokości 257 tys. zł, tj. na poziomie planowanych wpływów z tytułu
------------------------	--

¹ Dalej: PAA lub Agencja.

² W kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 roku Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Uwzględniając nowelizację wprowadzoną ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1212).

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 169.

opłat za egzaminy⁵. W ustawie z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2013, dochody w części 68 zostały określone na kwotę 473 tys. zł, czyli w wysokości faktycznie zrealizowanych dochodów budżetowych do czasu nowelizacji, w tym w dziale 150 *Przetwórstwo przemysłowe* w wysokości 213 tys. zł, a w dziale 750 *Administracja publiczna* w wysokości 260 tys. zł. Ostatecznie, zrealizowane dochody wyniosły 479,9 tys. zł, tj. 101,5% kwoty planowanej. Dochody z opłat za egzaminy zrealizowane zostały na kwotę 263,3 tys. zł, co stanowiło 102,5% kwoty planowanej z tego tytułu. Pozostałe dochody pochodziły głównie z rozliczeń wydatków z lat ubiegłych, w których największą kwotę (212,9 tys. zł) stanowiła niewykorzystana w 2012 r. przez Narodowe Centrum Badań Jądrowych dotacja wraz z należnymi odsetkami. Zrealizowano również dochody z tytułu kar nałożonych przez Głównego Inspektora Dozoru Jądrowego na osoby fizyczne oraz osoby prawne.

Dochody budżetowe były przekazywane na rachunek budżetu państwa w terminach określonych w § 4 ust. 2 *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa*⁶. Stan rachunku bankowego dochodów budżetowych PAA na dzień 31 grudnia 2013 r. wynosił 435,4 zł. W dniu 2 stycznia 2014 r. powyższa kwota została przekazana na rachunek dochodów budżetowych Skarbu Państwa.

(dowód: akta kontroli str. 10-11, 21, 25-26, 39-40, 74, 233-234)

Na dzień 31 grudnia 2013 r. PAA posiadała należności w kwocie 3 582,1 zł z tytułu depozytu na żądanie. Środki pieniężne na rachunku sum na zlecenie w tej kwocie, stanowiło wadium wpłacone przez Centrum Usług Wspólnych jako zabezpieczenie trzech umów zawartych w imieniu PAA na dostawę: niszczarek (kwota 434,9 zł), 7 tabletów (kwota 851 zł) a także 10 sztuk zestawów komputerowych składających się z jednostki centralnej oraz monitora (kwota 2 296,2 zł).

(dowód: akta kontroli str.33-34, 52, 233, 155)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej realizacji dochodów budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa

2.1. Planowanie wydatków budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W ustawie budżetowej na 2013 rok wydatki budżetu państwa w części 68 zostały zaplanowane w wysokości 152 782 tys. zł. W wyniku nowelizacji budżetu, plan wydatków PAA został zmniejszony o 630 tys. zł, czyli do kwoty 152 152 tys. zł, w szczególności w następujących paragrafach: § 4300 *Zakup usług pozostałych* – o kwotę 290 tys. zł, § 6060 *Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych* – o kwotę 140 tys. zł, § 4210 *Zakup materiałów i wyposażenia* o kwotę 53 tys. zł, § 4550 *Szkolenia członków korpusu służby cywilnej* – o kwotę 47 tys. zł.

Zmiany dokonane nowelizacją ustawy budżetowej na 2013 r. nie wpłynęły w istotny sposób na realizację zadań inwestycyjnych oraz na bieżącą realizację zadań statutowych Prezesa PAA. W przypadku realizacji zadań inwestycyjnych zrezygnowano przede wszystkim z zakupu samochodu osobowego, podejmując decyzję o wydłużeniu okresu eksploatacji posiadanych środków transportu. W odniesieniu do bieżących zadań statutowych, realizacja części zadań została przesunięta na następne lata. Zadanie *Ekspertyzy i opinii z zakresu monitoringu radiacyjnego środowiska* zostało przeniesione do realizacji w 2014 r. Przesunięcie do realizacji w 2014 r. zadania *Organizacja konferencji na temat bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej* nie wpłynęło na realizację zadań

⁵ Egzamin niezbędny do uzyskania uprawnień umożliwiających zatrudnienie na stanowiskach mających istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz uzyskania uprawnień inspektora ochrony radiologicznej.

⁶ Dz. U. Nr 245, poz. 1637 ze zm., dalej rozporządzenie MF z 20 grudnia 2010 r.; uchylone z dniem 31 stycznia 2014 r. przez rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz.U. z 2014 r. poz. 82).

statutowych Prezesa PAA, ponieważ w 2013 r. zorganizowano szereg projektów edukacyjno-informacyjnych w powyższym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 213, 7-9, 262-263)

Decyzją z dnia 29 października 2013 r., wydaną na podstawie art. 177 ust. 3 pkt 2, w związku z ust. 1 pkt 3 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*⁷, Prezes PAA dokonał blokady planowanych wydatków na łączną kwotę 525 tys. zł. Zablockowane środki stanowiły różnicę pomiędzy kwotą planowaną w budżecie PAA na 2013 r. na opłacenie składek członkowskich Rzeczypospolitej Polskiej do organizacji międzynarodowych, a kwotą faktycznie wydatkowaną.

(dowód: akta kontroli str. 9-10, 218-222)

Zaplanowane wydatki na 2013 r. zostały zwiększone o 926,5 tys. zł z rezerwy celowej budżetu państwa, poz. 60, z tego:

- 166,7 tys. zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie wynagrodzeń członków Rady do spraw Bezpieczeństwa Jądrowego i Ochrony Radiologicznej⁸ w 2013 r. (rezerwa celowa została wykorzystana w 99,3%),
- 759,8 tys. zł z przeznaczeniem na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi z tytułu zwiększenia zatrudnienia w grupie członków korpusu służby cywilnej (rezerwa celowa została wykorzystana w 99,5%).

Łącznie z środków przyznanych z rezerw celowych wykorzystano 921,7 tys. zł, tj. 99,5%.

W wyniku badania wykorzystania przez Państwową Agencję Atomistyki (dysponent III stopnia) środków przeniesionych z rezerw celowych w kwocie 926,7 tys. zł ustalono, że zwiększenia te wynikały z potrzeb jednostki i przeznaczone zostały na realizację ww. zadań.

(dowód: akta kontroli str. 10, 218-219, 223-231)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej planowania wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Wykonanie wydatków budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

W 2013 r. w części 68 zrealizowano wydatki w kwocie 152 213,3 tys. zł, tj. 99,4% planu po zmianach. W porównaniu do 2012 r. wydatki były niższe o 13 149,6 tys. zł, tj. o 8%.

Decyzjami Prezesa PAA, dokonano dziewiętnastu zmian w planie finansowym wydatków na 2013 r., na łączną kwotę 1 711,9 tys. zł.

Realizacja wydatków w dziale 150 *Przetwórstwo przemysłowe* w rozdziale 15095 *Pozostała działalność*, w kwocie 299 tys. zł w całości dotyczyła wypłaty rent wyrównawczych oraz ekwiwalentu za deputat węglowy dla byłych pracowników ZPR-1 w Kowarach⁹, jak również obsługi tych świadczeń. Plan wydatków po zmianach w rozdziale 15095 został zrealizowany w 99,7%. Obniżenie wydatków w drodze nowelizacji ustawy budżetowej nie miało wpływu na realizowane zadania PAA w powyższym zakresie. W 2013 r. miesięczne renty wyrównawcze wypłacane były 10 osobom, na łączną kwotę 98,2 tys. zł (§ 3050). Na wypłatę w czerwcu 2013 r. ekwiwalentu za deputat węglowy dla 212 osób (§ 3030) wydatkowano kwotę 200 tys. zł. W związku ze śmiercią świadczeniobiorcy, Poczta Polska zwróciła w lipcu 2013 r. na konto PAA niewypłaconą kwotę deputatu. W 2013 r. wypłacono 211 osobom ekwiwalent za deputat węglowy na łączną kwotę 199 tys. zł.

W 2013 r. nie zaplanowano wydatków w części 68 w dziale 150 *Przetwórstwo przemysłowe* w rozdziale 15004 *Zadania w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej* w przeznaczonych na dotacje celowe udzielane przez Prezesa PAA na realizację zadań w powyższym zakresie. Istotna zmiana w strukturze budżetu PAA na 2013 r. wynikała ze zmiany brzmienia art. 33 *ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe*¹⁰, wprowadzonej przepisami *ustawy z dnia 13 maja 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo*

⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁸ Dalej: Rady ds. BJOR.

⁹ Zakłady Przemysłowe R-1 zwane także Przedsiębiorstwo Kowarskie Kopalnie – zakłady przeróbki rud uranu.

¹⁰ Dz. U. z 2012 r., poz. 264 ze zm., dalej - *Prawo atomowe*

atomowe oraz niektórych innych ustaw¹¹, zgodnie z którą przedmiotowe dotacje są udzielane przez ministra właściwego do spraw gospodarki.

(dowód: akta kontroli str. 13, 41-43, 21a-24, 218-219, 79)

Najwyższe wydatki zrealizowano w dziale 750 *Administracja publiczna* – w kwocie 151 909,8 tys. zł (tj. 99,4% wykonania planu po zmianach), w tym w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – w kwocie 29 462 tys. zł (tj. 97,2% wykonania planu po zmianach) oraz w rozdziale 75080 *Działalność badawczo-rozwojowa* – w kwocie 122 447,7 tys. zł (tj. 100% wykonania planu po zmianach). Wydatki w rozdziale 75080 w całości dotyczyły płatności z tytułu składek do organizacji międzynarodowych. W 2013 r. suma płatności z tytułu składek do organizacji międzynarodowych (§ 4540) wynosiła 137 718 tys. zł, w tym w rozdziale 75001 w kwocie 15 270,2 tys. zł a w rozdziale 75080 w kwocie 122 447,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 12-13, 41-43, 218-219, 79)

Na koniec 2013 r. przeciętne zatrudnienie¹² w PAA wynosiło 112 osób i było wyższe o 17 osób w porównaniu do stanu na koniec 2012 r. Zatrudnienie na koniec grudnia 2013 r. wynosiło 123 osoby. Wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi zostały zrealizowane w kwocie 8 024,9 tys. zł tj. 99,9% planu po zmianach (§§ 4010, 4020, 4040, 4110, 4120) i były wyższe, w porównaniu do 2012 r. o 888,7 tys. zł, tj. o 12,4%. Przeciętne wynagrodzenie¹³ w 2013 r. wynosiło 5 046,1 zł i w porównaniu do 2012 r. było niższe o 389,9 zł, tj. o 7,2%. Ponadto, na świadczenia na rzecz osób fizycznych (§§ 3020 i 3030) wydatkowano łącznie 41,8 tys. zł, co stanowiło 90,7% planu po zmianach, na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (§ 4440) wydatkowano 125,5 tys. zł, co stanowiło 100% wykonania planu po zmianach, na PFRON (§ 4140) wydatkowano 100 tys. zł czyli 100% planu wydatków po zmianach, a na wynagrodzenia bezosobowe (§ 4170) wydatkowano 381,4 tys. zł czyli 98,4% wydatków zaplanowanych po zmianach.

W 2013 r. w PAA zostały ogółem zatrudnione 23 osoby, w tym 16 osób zatrudniono w ramach rezerwy celowej w budżecie państwa, przeznaczonej na przygotowanie PAA do realizacji Programu Polskiej Energetyki Jądrowej, natomiast czterema osobami obsadzono wakaty (stanowisko dyrektora Gabinetu Prezesa, obsługa sekretariatu Prezesa, specjalista w Wydziale Prezydialnym oraz obsługa sekretariatu w Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych). Utworzono dwa nowe stanowiska w Biurze Dyrektora Generalnego w celu wzmocnienia obsługi kancelaryjno-informatycznej i wdrożenia intranetu oraz wzmocnienia obsługi systemów teleinformatycznych, zaś jedna osoba została zatrudniona na zastępstwo.

Spadek przeciętnego wynagrodzenia wynikał z faktu, że zdecydowana większość zatrudnionych w 2013 r. były to osoby bez długiego doświadczenia i stażu pracy, a oferowane im wynagrodzenie w początkowym okresie zatrudnienia (umowy na czas określony 12 miesięcy) było niższe niż przeciętne w PAA. Zgodnie z prowadzoną polityką wynagradzania, wzrost wynagrodzeń jest przewidywany po odbyciu służby przygotowawczej w służbie cywilnej i zatrudnieniu na czas nieokreślony.

(dowód: akta kontroli str. 14-15, 30, 80, 218-219, 211-214)

Realizacja w rozdziale 75001 wydatków rzeczowych¹⁴ w łącznej kwocie 20 588,3 tys. zł, (96,1% planu po zmianach) dotyczyła przede wszystkim: zakupu materiałów i wyposażenia – w kwocie 383,7 zł (98,6% planu po zmianach), zakupu usług remontowych – w kwocie 219,5 tys. zł (53,3% planu po zmianach), zakupu usług pozostałych – w kwocie 2 640,1 tys. zł (98,7% planu po zmianach), opłat z tytułu czynszów – w kwocie 922,1 tys. zł (99,4% planu po zmianach), wydatków z tytułu podróży służbowych krajowych – w kwocie 197,5 tys. zł (99,7% planu po zmianach), wydatków z tytułu podróży służbowych zagranicznych – w kwocie 510 tys. zł (90,8%), składek do organizacji międzynarodowych – w kwocie 15 270,2 tys. zł (96,7% planu po zmianach), szkoleń pracowników służby cywilnej – w kwocie 155,5 tys. zł (98,1% planu po zmianach).

(dowód: akta kontroli str. 14-21, 41-43, 79, 218-219)

¹¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 132, poz. 766 –zmiana weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

¹² W przeliczeniu na etaty.

¹³ Według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹⁴ §§ 4210, 4240, 4270, 4280, 4300, 4350, 4360, 4370, 4380, 4400, 4410, 4420, 4430, 4470, 4540, 4550, 4700.

Badaniem kontrolnym objęto wydatki w wysokości 139 814,8 tys. zł, tj. 91,9% wydatków części 68.

(dowód: akta kontroli str. 3-6, 250-251)

Wydatki majątkowe, zrealizowane w dziale 750 rozdział 75001 – w wysokości 200 tys. zł, tj. 92,2% planu po zmianach były o 32,7 tys. zł niższe od wykonania w 2012 r.

Zgodnie z ustawą budżetową oraz planem wydatków majątkowych PAA na 2013 r., plan zakupów inwestycyjnych w dziale 750 rozdział 75001 § 6060 ustalono na kwotę 357 tys. zł. Następnie decyzjami Prezesa PAA, w planie wydatków majątkowych PAA na 2013 r. w rozdziale 75001, dokonano czterech zmian. Nowelizacją ustawy budżetowej zmniejszono plan wydatków majątkowych do kwoty 217 tys. zł.

Zakupiono m.in. sprzęt komputerowy wraz z oprogramowaniem, serwery, przełącznik sieciowy (urządzenie aktywne sieci), drukarki, w tym wielostanowiskową. Na podstawie kontroli 100% wydatków majątkowych NIK pozytywnie ocenia pod względem legalności, celowości i gospodarności ich realizację. Zakupy były uzasadnione z punktu widzenia realizowanych zadań i zrealizowane zgodnie z zawartymi umowami. Zakupione urządzenia zostały przekazane do użytkowania.

(dowód: akta kontroli str. 13-21b, 41-43, 140-155, 218-219, 250-251, 305-314)

Badane wydatki bieżące z rozdziału 75001 dotyczyły m.in.: opłat z tytułu składek do organizacji międzynarodowych (§ 4540) – na łączną kwotę 15 270,3 tys. zł, usług pozostałych (§ 4300) – na łączną kwotę 1 196,1 tys. zł, czynszów (§ 4400) – w łącznej kwocie 312,9 tys. zł, zakupu materiałów i wyposażenia (§ 4210) – w łącznej kwocie 126,8 tys. zł, usług remontowych (§ 4270) – w łącznej kwocie 88,2 tys. zł, opłat celnych (§ 4470) – w łącznej kwocie 77,9 tys. zł, wydatków związanych z podróżą służbową zagraniczną (§ 4420) – w kwocie 37,3 tys. zł, wynagrodzeń bezosobowych (§ 4170) – w łącznej kwocie 24,5 tys. zł, szkoleń dla pracowników służby cywilnej (§ 4550) – w łącznej kwocie 15,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 5-6, 250-251)

W 2013 r. PAA zakupiła usługi pozostałe, które służyły realizacji zadań statutowych jednostki. Usługi te zostały wykonane zgodnie z zawartymi umowami, a płatności za nie uiszczono terminowo. Ustalono, że podróże służbowe zagraniczne i krajowe służyły realizacji zadań statutowych PAA, a delegacje służbowe zostały rozliczone poprawnie. Usługi remontowe były celowe i zostały wykonane zgodnie z zawartą umową, a płatność została uiszczona w terminie. Prace wykonane na podstawie zawartej umowy o dzieło i umowy zlecenia zostały wykonane i sfinansowane zgodnie z umowami, prawidłowo odebrane, a wydatków dokonano w ramach limitu określonego w planie finansowym. Zakupy materiałów i wyposażenia były celowe, gospodarne i zrealizowane zgodnie z umowami. Wszystkie zakupione materiały i urządzenia zostały przekazane do użytkowania. Skontrolowane wydatki, poniesione w związku ze szkoleniami dla pracowników służby cywilnej, związane były z wykonywanymi przez pracowników zadaniami.

(dowód akta kontroli str. 263, 303-305, 315-316, 321-336, 365-366)

W 2013 r. w PAA przeprowadzono 18 postępowań zakończonych udzieleniem zamówień publicznych, objętych *ustawą z dnia 24 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych*¹⁵, w tym trzy w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Badaniem objęto postępowanie nr 6/2013/CEZAR o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na wykonanie usługi polegającej na przeprowadzeniu pomiarów skażeń promieniotwórczych w aerozolu atmosferycznych na terenie Polski. Wartość szacunkowa zamówienia wynosiła 440,7 tys. zł, co stanowiło równowartość 109,6 tys. euro. Podstawą zastosowania trybu z wolnej ręki był art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a *ustawy PZP*, ponieważ usługa mogła być świadczona tylko przez jednego wykonawcę z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze. Przesłankami, które stanowiły podstawę wyboru powyższego trybu zamówienia publicznego były:

¹⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.; dalej: *ustawa PZP*.

- Centralne Laboratorium Ochrony Radiologicznej¹⁶ jest właścicielem 11 z 12 stacji ASS-500; jednostka ta jest właścicielem patentu na stacje ASS-500 i jako jedyna jednostka w kraju prowadzi produkcję i nadzór nad działaniem stacji ASS-500,
- wysokoczułe stacje ASS-500 są jedynymi, które spełniają warunki dotyczące poziomów wykrywalności sztucznych izotopów promieniotwórczych w aerozolach atmosferycznych, określone w *rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych i placówek prowadzących pomiary skażeń promieniotwórczych*¹⁷,
- zgodnie z art. 72 *Prawa atomowego*, Prezes PAA dokonuje systematycznej oceny sytuacji radiacyjnej kraju, m.in. na podstawie wyników pomiarów ze stacji wczesnego wykrywania skażeń promieniotwórczych,
- do końca 2012 r. przedmiotowa usługa realizowana przez CLOR była finansowana z budżetu państwa w formie dotacji celowej, przyznawanej dla działalności wymienionych w art. 33 *Prawa atomowego*; w związku z nowelizacją *Prawa atomowego*, od 2013 r. przedmiotowa działalność została włączona do zakresu zadań Prezesa PAA i jest realizowana ze środków budżetowych PAA.

W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego w dniu 2 stycznia 2013 r. zawarto umowę pomiędzy PAA, a CLOR o wartości netto 463,4 tys. zł, co stanowiło 570 tys. zł brutto. Płatność z tytułu usługi dokonana została zgodnie z umową w czterech ratach. Zamówienie zostało zrealizowane zgodnie z umową.

(dowód: akta kontroli str. 81-139, 348)

Składki członkowskie realizowane w rozdziale 75001 i 75080 za 2013 r. zostały w całości opłacone do dnia 24 października 2013 r. Na koniec lutego 2013 r. wystąpiły zobowiązania wymagalne w kwocie 256,9 tys. zł z tytułu nieopłacenia pełnej wysokości 50% składki do CERN¹⁸ oraz w kwocie 285,2 tys. zł z tytułu nieopłacenia pełnej składki do Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA). Powyższe spowodowane było wyższymi kursami walut z dnia przekazania składek w stosunku do kursów walut z dnia zgłaszania zapotrzebowania na środki budżetowe. Na dzień sporządzenia zapotrzebowania na środki budżetowe na styczeń 2013 r., czyli na dzień 19 grudnia 2012 r. kurs dolara wynosił 3,1343 zł, a kurs franka szwajcarskiego 3,4072 zł. Natomiast w dniu dokonywania płatności, czyli w dniu 30 stycznia 2013 r., kursy wynosiły odpowiednio 3,1429 zł oraz 3,4247 zł. Powstałe zaległości zostały uregulowane w dniu 27 marca 2013 r., czyli ze środków ujętych w najbliższym zapotrzebowaniu zgłoszonym w dniu 20 lutego 2013 r. Kurs walut w dniu zapłaty zobowiązań do MAEA i CERN wynosił 3,2741 zł/1 USD oraz 3,4526 zł/1 CHF. W związku z niekorzystną tendencją wzrostu kursu walut w czerwcu 2013 r.¹⁹ zmieniono harmonogram realizacji wydatków PAA dotyczących płatności składki do Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej za II półrocze 2013 r. Płatności z lipca przeniesiono na wrzesień i październik 2013 r. Zmiana harmonogramu spowodowała, że opłacona została pełna składka członkowska oraz powstały oszczędności w wysokości 525 tys. zł. Kwota ta została decyzją Prezesa PAA z dnia 29 października 2013 r. zablokowana w wydatkach budżetowych. Poniesione wydatki z powyższego tytułu przez PAA były celowe, gospodarne i legalne.

(dowód akta kontroli str. 220-222, 236, 241, 263-264, 291-302, 357-360)

W związku z realizacją zadań statutowych Prezesa PAA, Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych wydatkowało w sumie 2 404,1 tys. zł, w tym najwyższą kwotę wydatków 1 935,4 tys. zł na zakup usług dotyczących koordynowania i prowadzenia monitoringu radiacyjnego kraju oraz działania służby awaryjnej. Zakupione usługi obejmowały m.in. dokonanie pomiarów kontrolnych KSOP²⁰ Różan i Świerk, pomiarów porównawczych dla placówek podstawowych i specjalistycznych, oceny narażenia radiacyjnego ludności,

¹⁶ Dalej: CLOR.

¹⁷ Dz. U nr 239, poz. 2030.

¹⁸ Europejska Organizacja Badań Jądrowych.

¹⁹ Przykładowo w dniu 27 czerwca 2013 r. wystąpiłby brak środków w wysokości 233,4 tys. zł, co stanowiło równowartość 69,5 tys. USD, aby w ramach posiadanych środków i przy obowiązującym kursie walut, PAA mogła przekazać składkę w pełnej wysokości.

²⁰ Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych.

oznaczenia skażeń promieniotwórczych w aerozolu atmosferycznych, wyjazdów ekip dozymetrycznych, ekspertyz i opinii na potrzeby służby awaryjnej, oznaczenia stężenia Cs-137²¹ i Sr-90²² w próbkach pożywienia. Wykonując zadania statutowe Prezesa PAA, Departament Ochrony Radiologicznej zrealizował wydatki budżetu państwa w kwocie 310,9 tys. zł, w tym najwięcej z tytułu delegacji służbowych inspektorów – w łącznej kwocie 172,6 tys. zł. Departament Bezpieczeństwa Jądrowego zrealizował wydatki w łącznej kwocie 208,2 tys. zł, w tym na zakup opracowań, analiz i ocen związanych z zagadnieniami bezpieczeństwa jądrowego i radiologicznej ochrony w odniesieniu do eksploatowanych w Polsce obiektów jądrowych oraz planowanych elektrowni jądrowych w łącznej kwocie 152,4 tys. zł. Zakupione opracowania dotyczyły m.in.: analiz obejmujących dane wejściowe do programu Saphire v.8²³ oraz wyników przykładowych analiz jakościowych, ekspertyzy na temat możliwości wykorzystania istniejących dokumentów dotyczących oceny sejsmiczności podłoża dla lokalizacji obiektów jądrowych, ekspertyzy dotyczącej obliczeń przy pomocy kodów komputerowych CDF²⁴ dynamiki przepływu chłodziwa przez elementy paliwowe LEU MR i LEU MC²⁵ w reaktorze badawczym MARIA, opracowania materiałów dotyczących stabilności tektonicznej i aktywności uskoków, opracowanie materiałów do sporządzenia zaleceń w zakresie oceny warunków geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych przy lokalizacji obiektów jądrowych, opinii prawnej w sprawach istotnych dla bezpieczeństwa jądrowego planowanych w Polsce elektrowni jądrowych w ramach PPEJ. Najwyższe wydatki Gabinetu Prezesa, po wydatkach ponoszonych w związku z opłatami składek członkowskich do organizacji międzynarodowych, dotyczyły kosztów podróży służbowych zagranicznych – w łącznej kwocie 510 tys. zł. Powyższe wydatki zostały przyporządkowane do zadania 6.11.3.2 czyli *Udział przedstawicieli Polski w grupach roboczych i ciałach doradczych organizacji międzynarodowych oraz międzynarodowych organizacjach i zespołach naukowo – technicznych*. Podróże związane były z udziałem w warsztatach szkoleniowych oraz w pracach międzynarodowych grup roboczych i ciał konsultacyjnych tworzonych przez Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (EURATOM) oraz MAEA.

(dowód: akta kontroli str. 264-280)

Skontrolowane wydatki bieżące zostały poniesione na podstawie harmonogramu opracowanego w PAA, z uwzględnieniem bieżących korekt. W 2013 r. PAA zmieniała cztery razy harmonogram realizacji wydatków. Wszystkie zmiany były celowe i zawierały uzasadnienie.

(dowód: akta kontroli str. 236-248, 356-366)

Zobowiązania w części 68 budżetu państwa na koniec 2013 r. wyniosły 608,8 tys. zł i były o 53,4 tys. zł wyższe od kwoty zobowiązań na koniec 2012 r. Główną pozycję (576 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych od wynagrodzeń oraz wpłaty na PFRON. Pozostałe zobowiązania, w łącznej kwocie 32,8 tys. zł dotyczyły należności w stosunku do dostawców towarów i usług. Zobowiązania z tytułu dostaw oraz usług dotyczyły m.in. rozliczenia energii elektrycznej i ciepłej z administratorem budynku (Ministerstwo Skarbu Państwa), usług pocztowych, rachunków telefonicznych za grudzień 2013 r., zakupu benzyny i oleju napędowego do samochodów służbowych. Zobowiązania wymagalne na koniec 2013 r. nie wystąpiły.

(dowód akta kontroli str. 31-32, 41-43, 156-193)

W 2013 r. spośród czterech zadań audytowych przeprowadzonych w PAA, w obszarze dochodów i/lub wydatków budżetowych zostało przeprowadzone jedno zadanie *Przestrzeganie obowiązku wnoszenia opłat za korzystanie z odbiorników RTV*. W jego wyniku ustalono, że Zespół Obsługi występował do Departamentu Ekonomiczno-Budżetowego o uiszczanie opłat abonamentowych za trzy niesprawne odbiorniki radiowe oraz nie wykazywał w protokołach przekazania odbiorników radiowych zamontowanych w samochodach. Rekomendacje audytu zostały wykonane.

(dowód akta kontroli str. 194-209, 252-261)

²¹ Cez-137 (Cs-137) - radioaktywny izotop cezu.

²² Stront-90 – radioaktywny izotop strontu.

²³ SAPHIRE z ang. Systems Analysis Programs for Hands-on Integrated Reliability Evaluations.

²⁴ CDF z ang. Computer Dynamic Flow

²⁵ Paliwo niskowzbożone typu MR i paliwo niskowzbożone typu MC.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż w *Protokole z przeprowadzonego postępowania w trybie z wolnej ręki nr 6/2013/CEZAR* jako wartość szacunkową zamówienia podano kwotę brutto 542 000 zł, zamiast kwoty netto 440 650 zł. Natomiast, zgodnie z art. 32 ust. 1 *ustawy PZP*, podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. NIK nie wnosi uwag do procesu szacowania wartości zamówienia. Powyższy błędny zapis w protokole z przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego nie miał wpływu na wybór wykonawcy usługi.

(dowód akta kontroli str. 97-139)

3. Roczne sprawozdania budżetowe oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych

Opis stanu
faktycznego

Badaniem objęto prawidłowość sporządzenia jednostkowych, rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2013 PAA (dysponenta trzeciego stopnia): z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27), z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28), o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb - 23). Ponadto kontrolą objęto sprawozdania finansowe za IV kwartał 2013 r. o stanie: należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N), zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w *rozporządzeniach Ministra Finansów z dnia: 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej*²⁶ i 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych²⁷.

(dowód: akta kontroli str. 30-35, 37-47)

Wykazane w sprawozdaniu rocznym Rb-23 dochody wykonane i przekazane na rachunek bieżący budżetu państwa wyniosły 479,9 tys. zł i były zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu Rb-27. Wydatki wykazane zostały w kwocie 152 213,3 tys. zł i były równe kwocie ujętej w sprawozdaniu Rb-28. Wykazany w sprawozdaniu Rb-23 zerowy stan środków na rachunku bieżącym został potwierdzony przez Oddział Okręgowy NBP w Warszawie w dniu 2 stycznia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 35, 47-58, 233-235)

Przedstawiona w rocznym sprawozdaniu Rb-27 kwota dochodów wykonanych była zgodna z ewidencją księgową, tj. z zapisami na koncie 130 *Rachunek dochodów budżetowych* i wynosiła 479,9 tys. zł. Analityczna ewidencja zrealizowanych dochodów budżetowych, prowadzona w systemie finansowo-księgowym do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 39-40, 49-59)

Kwota wydatków ogółem za 2013 r. wykazana w rocznym sprawozdaniu Rb-28 wyniosła 152 213,3 tys. zł i była zgodna z zapisami na koncie 130 po stronie Ma i kwotą środków otrzymanych w 2013 r. z Ministerstwa Finansów. Analityczna ewidencja zrealizowanych wydatków budżetowych, prowadzona do konta 130, uwzględniała podziałki klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

(dowód: akta kontroli str. 41-43, 49-59)

Kwota należności ogółem wykazana w kwartalnym sprawozdaniu Rb-N wyniosła 3,6 tys. zł i wynikała z ewidencji na kontach analitycznych do konta 240.

(dowód: akta kontroli str. 33-34, 49-59)

²⁶ Dz. U. Nr 20, poz. 103; uchylone z dniem 24 stycznia 2014 r. przez *rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej* (Dz.U. z 2014 r., poz. 119).

²⁷ Dz. U. Nr 43, poz. 247 ze zm.

W PAA na koniec IV kwartału 2013 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne oraz zobowiązania z tytułu papierów wartościowych, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz przyjętych depozytów, podlegające wykazaniu w kwartalnym sprawozdaniu Rb-Z.

(dowód: akta kontroli, str. 31-32)

Do okresów sprawozdawczych 2013 r. miały zastosowanie przepisy *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym*²⁸. Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r., badanie rocznego sprawozdania z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) zostało ograniczone do sprawdzenia zgodności kwot wydatków ujętych w tych sprawozdaniach z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz terminowości ich sporządzania. Stwierdzono, że kwoty wydatków wykazane w rocznym sprawozdaniu z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1) były zgodne z zapisami po stronie Ma konta 990 wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. Kwoty planu wydatków w układzie zadaniowym były zgodne z zestawieniem programu XEMI „Plan wydatków w układzie zadaniowym” i zgodne z zatwierdzonym przez Prezesa PAA „Układem wykonawczym budżetu zadaniowego” w układzie funkcji, zadań, podzadań i działań na 2013 r. stan na 31 grudnia 2013 r.

Sprawozdanie zostało sporządzone w terminie określonym w ww. rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 44-46, 60-73, 337-346)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej poprawności sporządzania sprawozdań budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Księgi rachunkowe

Opis stanu
faktycznego

Badanie przeprowadzono w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych (testy kontroli) oraz wiarygodności zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji (zgodność z fakturą oraz zgodność faktury z umową, zamówieniem), okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych (a w konsekwencji ujęcia w sprawozdaniach budżetowych). Próbę do badania wyznaczono ze zbioru dowodów księgowych będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2013 r. oraz odpowiadających tym dokumentom zapisów księgowych. W celu wyznaczenia tego zbioru dokonano analizy, przedstawionych do kontroli w formie elektronicznej, wszystkich pozycji operacji księgowych wykazanych w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r. (wg daty księgowania) w dzienniku. Spośród ww. pozycji operacji wyeliminowano zapisy:

- dotyczące wynagrodzeń osobowych i ich pochodnych, z wyłączeniem § 4170 – ze względu na niskie ryzyko wystąpienia nieprawidłowości,
- dotyczące transakcji o niewielkiej wartości (poniżej 50 zł),
- dotyczące składek do organizacji międzynarodowych (§ 4540) – ze względu na wysokie kwoty, które znacząco zaburzały wybór losowy.

Z określonego w powyższy sposób zbioru dokonano losowania, statystyczną metodą monetarną²⁹, próby 60 dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych, dotyczących transakcji na kwotę 2 002,1 tys. zł. Niezależnie badaniu poddano także 24 dowody (zapisy) księgowe, dobrane w sposób celowy. Wydatki objęte badaniem stanowiły 91,9% zrealizowanych wydatków w części 68. Łącznie poddano weryfikacji 84 dowody, odpowiadające dokonany transakcjom na łączną kwotę 139 814,8 tys. zł.

W zakresie spełnienia wymogów formalnych dotyczących poprawności dowodu, kontroli bieżącej i dekretacji dowodu oraz poprawności zapisu dowodu w księgach rachunkowych kontrolą objęto próbę dowodów i odpowiadających im zapisów księgowych, obejmujących dokonane transakcje o wartości 139 814,8 tys. zł, z tego o wartości 2 002,1 tys. zł wylosowanych metodą statystyczną oraz o wartości 137 812,7 tys. zł – dobranych w sposób celowy. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że – za wyjątkiem opisanych

²⁸ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

²⁹ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji (MUS).

poniżej przypadków – dowody i odpowiadające im zapisy księgowe zostały sporządzone poprawnie pod względem formalnym. Poniższe nieprawidłowości nie miały wpływu na sporządzane sprawozdania finansowe PAA.

(dowód: akta kontroli str. 367-368)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej ewidencjonowania zdarzeń gospodarczych stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W badanej próbie 84 wydatków budżetowych, w dwóch przypadkach na łączną kwotę 99,2 tys. zł, do ewidencji wprowadzono w postaci zapisu księgowego inne dane (w jednym przypadku datę dokumentu oraz w jednym przypadku numer faktury) niż wynikało to z dowodu źródłowego, co było niezgodne z art. 24 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰.

Główna Księgowa wyjaśniła, iż faktura nr 20007 z dnia 10 grudnia 2012 r. została wprowadzona do ewidencji księgowej w styczniu 2013 r. i jako data dowodu wpisana została nie data wystawienia dokumentu, a data operacji gospodarczej. Data faktury jest związana z podjęciem decyzji o opłacie jaką PAA ma wnieść w następnym roku, a dokument został wprowadzony do ksiąg i zaksięgowany w 2013 r. tj. w roku, którego dotyczą zobowiązania i koszty. W ewidencji księgowej w opisie dokumentu księgowego w pozycji „numer dowodu” ominięto jedną z trzech liter (w fakturze CLOR zamiast CI/B, wpisano CI) przed numerem faktury 13/0016.

(dowód: akta kontroli str. 317-320, 337, 367-368)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W trakcie kontroli prawidłowości sporządzenia sprawozdania Rb-BZ1 stwierdzono niezgodność zapisów pomiędzy danymi zawartymi w zestawieniu obrotów i sald, a sprawozdaniem w dwóch pozycjach po stronie Wn konta 990, czyli planu finansowego wydatków budżetowych w układzie zadaniowym. W sprawozdaniu w pozycji 6.11.1.1. w planie po zmianach zapisano kwotę 1 786 559,22 zł natomiast w zestawieniu obrotów i sald w obrotach narastająco po stronie Wn konta 990 zapisano kwotę 1 787 285,22 zł, ponadto w sprawozdaniu w pozycji 6.11.1.4. w planie po zmianach zapisano kwotę 305 694,62 zł, a w zestawieniu obrotów i sald w obrotach narastająco po stronie Wn konta 990 zapisano kwotę 304 968,62 zł. Główna Księgowa wyjaśniła, iż w zestawieniu obrotów i sald niezgodność po stronie Wn konta 990 dotyczyła dokonanej korekty płacowej na kwotę 726 zł w § 4020 między zadaniami 6.11.1.1. i 6.11.1.4. Powyższa niezgodność wynikała z błędnego obustronnego księgowania na kontach pozabilansowych. Firma, która sprawuje obsługę serwisową programu, przetestowała system księgowy i stwierdziła, że błędne księgowania były tylko na jednym dokumencie. Po konsultacji z PAA zostały one skorygowane. Naliczone zostały obroty i salda konta 990. W chwili obecnej program uniemożliwia tego typu księgowania.

(dowód: akta kontroli str. 44-46, 59-73, 337-347)

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³¹, wnosi o weryfikację zestawienia obrotów i sald do konta 990 z planem finansowym podczas sporządzania sprawozdania Rb-BZ 1.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

³⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.

³¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2014 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
(-) *Marian Cichosz*

.....
podpis